

Optagning af frilagte kartofler

Brug optagerens indstillinger optimalt og få den bedste kvalitet med hjem.

Af Søren Tougård,
GRIMME Skandinavien

Konceptet omkring frilægning

Formålet med frilægningen af læggekartofler er, at få tørre og rene kartofler med en flot skindkvalitet.

Ved at bruge frilægning til at tørre kartoflerne med, kan der spares omkostninger til at tørre kartoflerne i containere eller kasser, du får kartofler der er meget lettere at lagre og samtidig med at kapaciteten på optageren stiger, da der ikke er den samme mængde jord med igennem maskinen.

Ved frilægning af kartofler, løftes kartoflerne op på jordoverfladen hvor de ligger i sol og vind, og tørrer indtil de bliver taget op. Det er vigtigt at frilæggeren skaber en fast bund hvorpå kartoflerne ligger og tørrer. Er underlaget for løst, ligger kartoflerne halvt begravet i jord og der er ingen tørringseffekt på hele undersiden af kartoflen.

Frilæggeren starter som regel tidlig morgen med at lægge kartoflerne op på jorden. Midt på formiddagen, når sol og vind har tørret kartoflerne, kan optagningen begynde.

OBS: Pas på med at lade kartoflerne ligge for lang tid i varmt vejr og kraftigt solskin, da det giver flossede/brune kartofler.

Indføring

Ved optagning af frilagte kartofler, gælder det om at få så lidt jord som muligt med ind i maskinen. Det gøres ved at bruge en frilæggerindføring, som kan bestå af en børsteindføring eller en tromleindføring.

Børsteindføring

Ved børsteindføring afmonteres kamtromler og skær. De byttes ud med en enhed der består af børstebåndet, dybdehjul og en roterende aksel (i stedet for skær).

Ved optagningen "fejer" børstebåndet kartoflerne op på jordkæden, samtidig med at en roterende aksel løfter kartoflerne fri af jorden.

Søren's
klumme

Søren Tougård står for salgssupport og rådgivning til vores kunder.

SØREN TOUGÅRD
Tlf. +45 2122 2041 • st@grimme.dk

GRIMME

Arbejdsdybden styres ved hjælp af dybdehjul med enten en spindel eller hydraulik.

Tromleindføring

Ved tromleindføring afmonteres kamtromlerne, mens skæret beholdes. Tromleindføringen består af et rør, hvorpå der er boltet bløde gummirør, og yderst i hver side er der takkede jernhjul der fungerer som dybdestyring, og sikre at tromlen drejer rundt og ikke "doser" kartoflerne foran sig.

Ved optagning bliver de takkede jernhjul drevet rundt af fremkørselshastigheden, og tromlen med gummirørene hjælper kartoflerne ind i maskinen, mens skæret løfter kartoflerne op på jordkæden.

Arbejdsdybden justeres ved hjælp af enten en spindel eller hydraulik.

Jordkæder

Ved optagning af frilagte kartofler er der en meget begrænset mængde jord med op på jordkæderne, derfor er jordkædens funktion at få kartoflerne så skånsomt som muligt videre op i maskinen.

For at få så skånsom en håndtering af kartoflerne som muligt skal jordkæderne køre

langsomt, så kartoflerne ikke kommer til rulle.

For at undgå spild af kartofler, skal der køres med en jordkæde med en lille deling, eller der skal evt. monteres PVC på jordkædens stænger. Ved at montere PVC på hver 2. eller 4. jordkædestang giver dette også en medbringeeffekt.

Husk ikke at bruge ryster på jordkæden!

Topkæde

Læggekartofler der frilægges, skal være godt nedvisnede. Derfor er det sjældent et problem at kartoflerne hænger fast i toppen.

Hvis der er mange toprester med i kartoflerne, skal alle gummi-snorene monteres i topkæden, så toppen transporteres bagud.

Pigbånd

Til at rense småsten, jordklumper og toprester fra kartoflerne, er pigbåndet til stor hjælp. Dog kan pigbåndet og pendlerne lave skade på kartoflerne, hvis de arbejder med for stor hastighed i forhold til hvor mange kartofler der er.

Børsteindføring.

Søren Tougård står for salgssupport og rådgivning til vores kunder.

SØREN TOUGÅRD
Tlf. +45 2122 2041 • st@grimme.dk

Tromleindføring - det takkede jernhjul fungerer som dybdestyring og samtidig sikrer det at tromlen drejer rundt og ikke "doser" kartoflerne (eller løg) foran sig.

Et pigbånd der kører langsomt kan fjerne mange småsten, som kan nå at falde ned imellem gummipiggene.

Et pigbånd der kører hurtigt kan ødelægge en masse jordknolde, men med høj risiko for skader.

Dog skal pigbåndet altid køre så stærkt at der er "flow" i kartoffelstrømmen.

Sorterbord

Ved optagning af frilagte kartofler, køres der normalt hurtigere end ved normal optagning. Derfor kommer kartoflerne ind på sorterbordet i et stort lag. Lad evt. sorterbordet køre lidt hurtigere for at skabe plads og mulighed for at se og frasortere sten mm.

Aflæsning

For at få en skånsom aflæsning fra optager til vogn eller kasser, er det vigtigt at bruge falddæmper på optageren, samt sænke tanken så meget som muligt. Hvis der bruges vogne med høje sider, er det en god ide at have indbyggede falddæmpere i vognene. Aflæs altid så stor mængde af gangen som muligt, kartofler mod kartofler skader mindst.

Kørsel med optageren

Ved optagning af frilagte kartofler, skal der være en god kommunikation mellem chaufførerne på frilægger og optager, og et system for hvordan der køres med maskinerne. Husk at markere hvor der er startet på stykket, så de kartofler der først er frilagte også blive taget op først.

Når der bruges frilæggerindføring på en optager, sættes den automatiske kammidterfinding ud af spil og trækstangen skal styres manuelt. Derfor er det en stor hjælp at bruge en traktor med GPS-styring, så chaufførens fokus kan flyttes fra styring af traktoren til at betjene optageren optimalt.

For at få ekstra kapacitet på optageren og udnytte de gode timer hvor kartoflerne er tørre, kan du lade frakørselsvognen følge efter optager og læsse af når tanken er fuld, fremfor at optageren skal bruge en masse tid på at køre rundt på forageren for at få fyldt vogne og kasser, der ikke er placeret optimalt.

God logistik giver god udnyttelse af personale og maskiner.

Søren's
klumme

Søren Tougård står for salgssupport og rådgivning til vores kunder.

SØREN TOUGÅRD

Tlf. +45 2122 2041 • st@grimme.dk

GRIMME

GRIMME Skandinavien

Chr. Hyllebergs Vej 9-11 • DK-8840 Rødkærsbro • +45 8665 8499 • grimme@grimme.dk • www.grimme.dk